

Vooruitkijker oktober 2023

VOORUITKIJKER – IVN AMERSFOORT

Dit is de vijfde Vooruitkijker van 2023. Het brengt je berichten, verhalen, achtergronden van activiteiten die in het verschiet liggen, zowel die van IVN Amersfoort, maar ook gerelateerd aan natuur en natuurbeleving welke door andere organisaties in ons werkgebied worden ontplooid. Het beslaat dit keer de maanden oktober, november en december en wat aankondigingen voor 2024. We hebben ze opgedeeld naar excursies, lezingen, cursussen, jeugd en overigen. Voor activiteiten en verhalen die je graag onder de aandacht gebracht wil hebben, kun je deze versturen naar Paul Vriesekoop die de Vooruitkijker samen stelt (paulvriesekoop@gmail.com).

Veel leesplezier en we zien je graag bij een of meer van de komende activiteiten.

Groene groet, Peter, Lenny, Henk en Paul.

U ontvangt deze Vooruitkijker omdat u lid of donateur bent van IVN Amersfoort.

Inhoudsopgave

Overzicht activiteiten	.	.	.	.	.	.	.	2
Excursies	.	.	.	.	.	.	.	3 - 8
Jeugd	.	.	.	.	.	.	.	8 - 9
Cursussen	.	.	.	.	.	.	.	9 - 10
Lezingen	.	.	.	.	.	.	.	10 - 11
Overig	.	.	.	.	.	.	.	11 - 19

Overzicht activiteiten

Datum	Activiteit	Tijd	Locatie	Pagina
21 oktober	Excursie	10.00 – 12.00	Heiligenberg	3
24 oktober	Lezing ringslangen	20.00 – 22.00	Het Groene Huis	10 - 11
27 oktober	Paddenstoelenexcursie	14.00 – 16.00	Nimmerdor	4
28 oktober	Excursie	09.00 – 11.00	Coelhorst	4
28 oktober	Excursie	21.30 – 23.00	Restaurant Bavoort	5
28 oktober	Nacht van de Nacht	20.30 – 23.00	Sterrenwacht	5
29 oktober	Excursie	13.30 - 15.00	Stoutenburg	6
4 november	Natuurwerkdag	08.45 – 12.30	Coelhorst	16
5 november	Excursie	13.30 – 15.30	Birkhoven	7
16/18 november	Cursus Trekvogels		Het Groene Huis	9 - 10
19 november	Geopark excursie	14.00 – 16.00	Belgenmonument	8
28 november	Lezing	20.00 – 22.00	Het Groene Huis	11
14 januari	Nieuwjaarsbijeenkomst	14.00 -	???	19
24 – 26 mei	IVN weekend		Hunehuis, Darp	18

EXCURSIES.

Herfstwandeling Buitenplaats 'De Heiligenberg'

Buitenplaats 'De Heiligenberg' is een historische plek binnen de gemeente Leusden, dat in eigendom en beheer is van stichting de Boom.

De heuvel op het landgoed is een stuifduin die ontstaan is tijdens de laatste ijstijd en verantwoordelijk is voor het 'berg'-gedeelte van de naam. Het voorvoegsel 'Heiligen' werd gegeven door bisschop Ansfield van Utrecht (975-1010), die rond het jaar 1000 de heuvel uitkoos als plek voor een klooster. Nadat het tijdens de reformatie werd verkocht aan een

Amsterdamse koopman, groeide De Heiligenberg uit tot een fraaie buitenplaats.

Door de beschermde ligging is de Heiligenberg vrijwel intact. Ontdek tijdens de excursie hoe natuur en cultuurhistorische elementen de Heiligenberg tot een boeiende en waardevolle plek maakt.

Datum: 21 oktober 10:00 uur tot 12:00 uur

Locatie: Buitenplaats Heiligenberg

Adres: Heiligenbergerweg, Leusden

Kosten: gratis

Aanmelden: Verplicht via website <https://www.degroenebelevens.nl/groene-agenda/herfstwandeling-buitenplaats-de-heiligenberg/>

IVN-natuurexcursie: 'Paddenstoelenexcursie'

Een paddenstoel is het vruchtlichaam van een schimmel. Meestal leeft die schimmel onzichtbaar onder de grond of onder boomschors. Het netwerk aan schimmeldraden krijgt bovengrondse uitlopers waar paddenstoelen groeien en die zien we. In het bos van Nimmerdor zullen we veel varianten paddenstoelen kunnen vinden, ook omdat er veel oud hout ligt.

Aanmelden: Kinderen vanaf 6 jaar zijn van harte welkom (het is niet bedoeld voor kinderfeestjes). Honden kunnen niet mee. Vergeet niet om een spiegeltje mee te nemen! Meer info: natuurexcursies@ivnamersfoort.nl

Datum: 27 oktober 2023 14.00-16.00

Locatie: bij het witte hek hoek Keesomstraat

Adres: Kamerlingh Onnesstraat, Amersfoort

Kosten: gratis

OV: bus 9 Leusderkwartier, halte Einsteinstraat.

Landschapsexcursie landgoed Coelhorst

Er wordt een landschapsexcursie georganiseerd op landgoed Coelhorst. Kees de Heer, bioloog, verzorgt deze wandeling. Hij leert ons naar het landschap kijken met de 4-brillen methode. Door die vier brillen lees je de samenhangen in het landschap. Elk landschap heeft zijn eigen samenhangen, zijn eigen verhaal, zijn eigen identiteit. Bijzonder aan deze wandeling is dat we op

plaatsen komen waar publiek niet altijd welkom is.

Een unieke gelegenheid om landgoed Coelhorst te verkennen!

Na afloop zijn er koffie, thee & lekkers. Wil je graag komen om te ontdekken wat je door deze '4-brillen' ziet, meldt je dan aan en stuur een mail aan amersfoort@arocha.org

Er kunnen 25 personen mee met deze wandeling.

Datum: 28 oktober 2023 09.00-11.00

Locatie: Kapel Coelhorst – **Adres:** Coelhorsterweg 35 Hoogland

Avondwandeling Nacht van de Nacht (is al vol).

Op zaterdagavond 28 oktober, de Nacht van de Nacht, organiseert Vogelwacht Utrecht voor ons een avondwandeling om te kijken of we ook uilen kunnen spotten. Belangrijk is echter om de Nacht te ondergaan tijdens de wandeling. Frank Pierik en Carien Geertse van de Vogelwacht zullen ons begeleiden tijdens deze excursie. We starten om 21.30

uur op de parkeerplaats van restaurant Bavoort, Treekerweg 28 in Leusden. We lopen een paar kilometer dus trek lekkere schoenen aan. Let even op de weersverwachting en kleeft je er naar. En tijdens de excursie willen we ook de rust van de Nacht ervaren, dus we moeten zelf geen lawaai maken. Er kunnen maximaal 15 deelnemers mee. We hebben deze activiteit al eerder via een apart mailbericht onder de aandacht gebracht en de excursie is al vol.

Nacht van de Nacht

Tijdens de Nacht van de Nacht is de Sterrenwacht Midden-Nederland open voor het publiek met een speciaal programma. Het thema van de avond is "De Maan". Er is een presentatie over de maan én over de sterrenhemel van het herfstseizoen.

Als het helder is gaan we samen kijken naar sterren, planeten en de volle maan. Onze telescopisten geven je een andere kijk op het hemelgewelf, maar niet alleen dat. Speciaal voor deze avond komt Abe de Verteller ons

spannende verhalen vertellen om ons volop de sfeer te laten proeven van deze Nacht van de Nacht. We starten in het Groene Huis met een doorlopende voorstelling en bij het gebouw van de Sterrenwacht staan telescopen opgesteld. De avond duurt van 19.30 – 23.00 uur en is geschikt voor jong en oud.

Datum: 28 oktober 2023 19:30-23.00

Locatie: Het Groene Huis

Adres: Schothorsterlaan 21, 3822 NA Amersfoort

Kosten: gratis

Natuurwandeling bij Stoutenburg

De Heerlijkheid Stoutenburg kent een lange geschiedenis die begin in 1259 met de bouw van het eerste kasteel en tot op heden voortduurt met de aanwezigheid van het vierde kasteel met het koetshuis. Dat laatste is nu een bezoekerscentrum van Utrechts Landschap.

De natuur van de Heerlijkheid Stoutenburg maakt zich klaar voor de winter. Maar voor het zover is, toont zij ons haar kleurenpracht, de kleur van de bladeren en van de paddenstoelen. In de zomer hebben bomen en planten gezorgd voor nageslacht. Zaden en vruchten zoals eikels, beukenootjes en hazelnoten zijn daarvan het tastbare bewijs. De gidsen van Utrechts Landschap nemen je graag mee door het bos van de Heerlijkheid om de herfst te beleven. Deze wandeling wordt georganiseerd door Utrechts Landschap.

Datum: Zondag 29 oktober, van 13.30 tot 15.00 uur

Startpunt: Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.

Parkeren kan op het parkeerterrein bij het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.

Kosten: Gratis, vooraf reserveren.

Duur: De wandeling duurt anderhalf uur.

Toegankelijkheid: Niet geschikt voor bezoekers in een rolstoel.

Honden: Honden zijn verboden.

Herfstwandeling Bos Birkhoven

Wandel je in het najaar mee door dit mooie natuurgebied? Op veler verzoek wandelen we met onze gidsen door dit prachtige bos. Tijdens deze natuurwandeling door Birkhoven vertellen onze gidsen meer over de geschiedenis en het ontstaan van het bos en zijn omgeving.

In Birkhoven is de bosvijver een bekend attractiepunt voor bezoekers. Het is in de crisisjaren 1930-1935 aangelegd als werkverschaffingsplan, net als de uitzichtheuvel en het bosbad.

Het bos Birkhoven bestaat voor een belangrijk deel uit grove den, lariks en spar, maar heeft eveneens een diversiteit aan loofbomen. Tijdens de wandeling bezoeken wij natuurlijk ook het Pinetum. Kortom, een belevingstocht door bos Birkhoven! Deze wandeling wordt georganiseerd door Utrechts Landschap.

Datum: 5 november 2023 van 13.30 tot 15.30 uur.

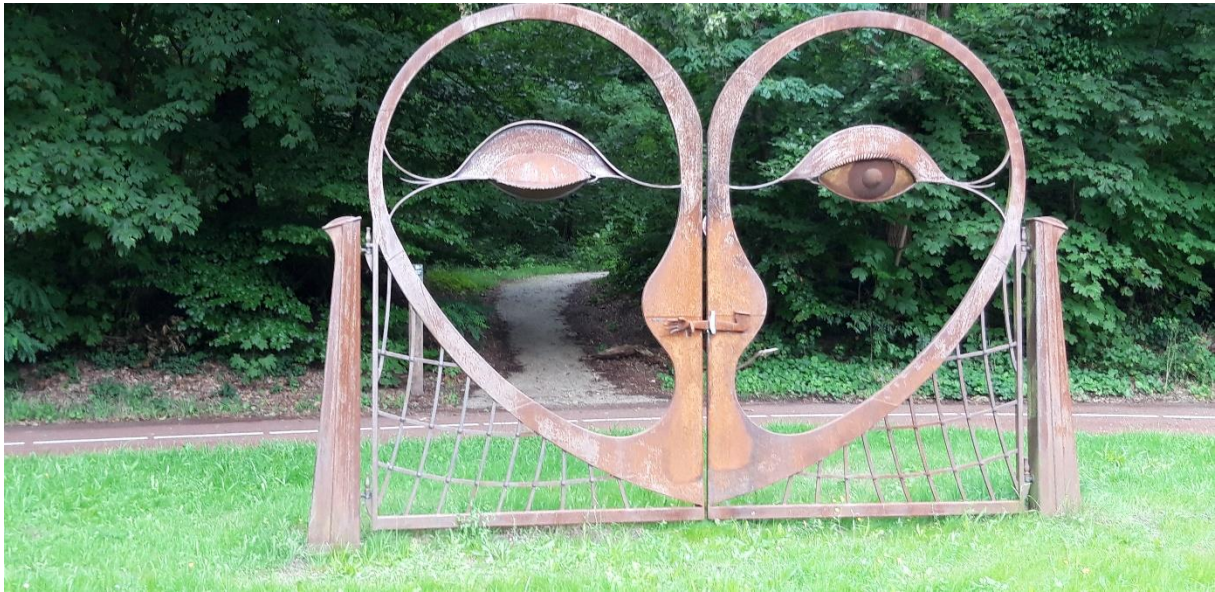
Verzamelen: Parkeerplaats Bosbad, Barchman Wuytierslaan 232, Amersfoort.

Kosten: gratis.

Honden zijn niet toegestaan.

IVN-(geo)natuurexcursie: 'Wandelen over de Noordwestflank van de Amersfoortse berg'

De wandeling voert over de Noordwestflank van de Amersfoortse berg naar het laagste punt en vanaf daar weer geleidelijk omhoog naar het Belgenmonument. Vanaf dat punt is, als het blad van de bomen is, nog de weidsheid van het landschap te ervaren. Zo'n duizend jaar geleden begon Amersfoort zich te ontwikkelen. De IVN gidsen zullen, naast de geologische ontstaansgeschiedenis en cultuurhistorie, ook uitgebreid stilstaan bij wat de natuur ons in november laat zien en horen. Stevige schoenen aanbevolen.

Datum: 19 november 2023 14.00-16.00

Locatie: Parkeerplaats Belgenmonument.

Adres: Belgenlaan 9, Amersfoort.

Kosten: gratis

Honden: kunnen niet mee.

OV: vanaf Amersfoort CS, buslijn 56, halte Potgieterlaan.

Jeugd

Paddenstoelen speurtocht

In de herfst zijn er een hoop paddenstoelen te vinden op het landgoed Schothorst. Trek met de kinderen de natuur in en geniet van wat de herfst te bieden heeft. Als ware detectives kunnen de kinderen op pad met ons paddenstoelen-koffertje. Het koffertje bevat de opdrachten, leuke weetjes, informatie, een spiegeltje en een vergrootglas waarmee de kinderen de paddenstoelen mee kunnen onderzoeken. Op deze manier leren ze spelenderwijze over de verschillende soorten zwammen die er zijn.

Wilt u de paddenstoelen speurtocht doen? Kom dan naar Het Groene Huis. U kunt bij de receptie de koffer lenen tegen inlevering van borg (denk aan een sleutel of ID-kaart).

Datum: 9 oktober t/m 30 november

Locatie: Het Groene Huis Amersfoort

Adres: Schothorsterlaan 21, Amersfoort

Kosten: gratis

Cursussen.

Natuuracademie: Minicursus Trekvogels herkennen

Op donderdagavond 16 november en zaterdag 18 november 2023 organiseert de Natuuracademie een minicursus Trekvogels herkennen

In het najaar komen veel vogels uit het hoge noorden om de winter in onze omgeving door te brengen. De polders en randmeren ten noorden van Amersfoort zijn met name voor watervogels een geliefde overwinteringsplek,

maar ook niet watergebonden vogels verblijven 's winters in onze omgeving.

Op de cursusavond gaat het over het hoe en waarom van de vogeltrek, welke (water)vogels er allemaal te vinden zijn, en hoe u ze kunt herkennen. De minicursus wordt zaterdag afgesloten met een veldexcursie in polder Arkemheen om de vogels in levenden lijve te gaan zien.

Docent: Gert de Wit.

Maximum aantal deelnemers: 24

Data en tijd: Donderdagavond 16 november van 19.30 tot 21.30 uur en zaterdag 18 november waarschijnlijk van 10.00 tot 12.00 uur .

Locatie: Het Groene Huis

Adres: Schothorsterlaan 21, 3822NA Amersfoort

Kosten: 10 euro (leden KNNV en IVN afdeling Amersfoort 5 euro). Gepast contant betalen bij binnenkomst.

De Natuuracademie is een samenwerking van CNME Amersfoort en de regionale afdelingen van KNNV en IVN in Amersfoort en omgeving.

Aanmelden: aanmelden is verplicht en kan tot en met 14 november via CNME@amersfoort.nl

Lezingen.

Broeien of broeden de ringslangen?

*Ringslangen in het Lockhorsterbos, zonnend bovenop de spoorbrug
(foto: Henny de Bruin)*

Heb je je ooit afgevraagd hoe een ringslang zich voortplant? Dat is mede dankzij vele vrijwilligers die ieder jaar broeihopen maken waar de ringslang haar eieren in kan leggen. Een broeihoop is eigenlijk een hele grote composthoop die lekker warm wordt. Van die warmte maakt de ringslang gebruik om haar eieren te laten uitbroeien. Broeien dus, en niet broeden! Hoe je het de ringslang goed naar de zin kan maken vertelt Tariq Stark tijdens de WNA-lezing op 24 oktober. Tariq is projectleider bij RAVON - de landelijke organisatie voor reptielen, amfibieën en vissen. Hij is de coördinator van de website www.broeihopen.nl en

de contactpersoon naar de vele vrijwilligers.

Het eerste deel van de lezing zal gaan over de ecologie en verspreiding van de ringslang. Waar kan je een ringslang tegenkomen? Hoe groot wordt een ringslang eigenlijk? En vooral, wat zijn de beste maatregelen om de ringslang te helpen. Helpen qua leefgebied en bij de voortplanting.

In het tweede deel komen diverse vrijwilligers aan het woord die zich bezighouden met de ringslang. Zo zijn er in Leusden dit jaar in de diverse broeihopen 2000 uitgekomen eieren gevonden! En in Birkhoven wordt een speciaal broeihoprecept met olifantenmest gebruikt. En de ringslangen bij Elisabeth Groen in Het Beekdal kraakten het insectenhotel in plaats van dat ze de broeihoop uitkozen.

Het belooft een gevarieerde avond te worden! En als je de smaak te pakken hebt, dan kan je je aansluiten bij één van de ringslang-werkgroepen.

Datum : dinsdag 24 oktober 2023

Tijd: 20:00-22:00 uur (zaal open om 19:30 uur)

Plaats: Het Groene Huis, Schothorsterlaan 21, 3822 NA Amersfoort

Kosten: Gratis (max. 80 bezoekers). Reserveren niet nodig. Koffie en thee zijn tegen

betaling verkrijgbaar.

Online te volgen : [Natuurlezing | Broeien of broeden de ringslangen?](#) Vragen stellen kan alleen live in Het Groene Huis.

Op dinsdag 28 november is de volgende lezing. De lezingen zijn in Het Groene Huis in Park Schothorst. Voor meer informatie volg de website: www.ivnamersfoort.nl.

OVERIG

Verslag Fête de la Nature 3 september

Op 3 september organiseerde IVN Amersfoort i.s.m. GGZ Centraal in het kader van De Groene GGZ een Fête de la Nature op het terrein van psychiatrisch centrum Zon & Schild in Amersfoort. Er werd een divers programma aangeboden. In de Open Kapel was een reizende tentoonstelling van de gemeente Amersfoort te zien over het thema biodiversiteit in de stad. Tevens waren er in de Open Kapel 3 lezingen georganiseerd over de honingbij door imkervereniging Eemland, eetbare planten door Elsje Bruijnesteijn en tot slot een lezing over het Geopark Heuvelrug, Gooi en Vecht e.o. door Kees de Heer.

Buiten liet de zon ons niet in de steek, de kraampjes van IVN en Imkervereniging werden door passerend publiek bezocht. Er werden 3 rondleidingen aangeboden waarbij men een indruk kon krijgen van de natuurwaarden op het terrein en gelijk kon horen welke ontwikkelingen er in de nabije toekomst te verwachten zijn. De GGZ-band zorgde voor de nodige gezelligheid en was een mooie publiekstrekker. Het was een geslaagde dag.

Verslag Meewerkdag Voedselbos Laakzijde.

Op 7 oktober jongstleden hebben we een meewerkdag georganiseerd bij het Voedselbos Laakzijde. Het Voedselbos ligt naast het tuinencomplex Land in Zicht aan de overkant van het riviertje de Laak ten noorden van Vathorst aan de Achterhoekerweg 21, 3826 NA Amersfoort. WE waren met in totaal 12 mensen om de vrijwilligers daar te helpen. We zijn begonnen met koffie en cake en een toelichting over het ontstaan en de opbouw van het Voedselbos. Daarna volgde er een rondleiding over het Voedselbos en vervolgens zijn we begonnen om de handen uit de mouwen te steken. Een groep ging aan de slag om veel voorkomende akkerdistel uit de grond te trekken en daarmee de paden en afscheidingen vrij te zetten. Een andere groep ging aan de slag om wilgentakken te knippen die door de derde groep gebruikt is om een vlechtwerk rond een deel van het Voedselbos te maken. Tussen de middag hebben we samen geluncht met broodjes en soep en daarna zijn we verder gegaan. We hebben met elkaar lekker wat werk verzet, het was gezellig tijdens de koffie en de lunch om meer met elkaar kennis te maken en het weer was geweldig deze dag. Zeker een leuke en goed bestede dag en voor herhaling vatbaar.

Landelijke Natuurwerkdag Landgoed Coelhorst

We gaan op landgoed Coelhorst aan de slag met het terugzagen van grotere bomen in de houtwal. De houtwal kan weer uitlopen en biedt de komende jaren weer beschutting voor reeën en broedgelegenheid voor verschillende vogelsoorten. Landgoed Coelhorst is een prachtige stukje cultuurlandschap met mooie

natuurwaarden. Reeën, vleermuizen en vogels als steenuil en spotvogel voelen zich er thuis. Natuurmonumenten heeft het landgoed in eigendom, het vrijwilligerswerk wordt door A Rocha Amersfoort uitgevoerd. Er is enige parkeergelegenheid, maar kom bij voorkeur op de fiets! Er is koffie en thee en iets lekkers. A Rocha Amersfoort zorgt voor gereedschap, handschoenen en helmen. Doe stevige schoenen/laarzen aan en pas je kleding ook aan de weersomstandigheden.

Datum: 4 november 2023 08.45-12.30

Locatie: bij het erf van Verbeek Loonbedrijf

Adres: Coelhorsterweg 30

Kosten: gratis

Ontdek korstmossen op landgoed Schothorst

Wist je dat korstmossen meer dan een eeuw oud kunnen worden? En dat ze op de meest onherbergzame plekken groeien?

Als je weet hoe korstmossen er uit zien, kom je ze ook in je eigen tuin en straat tegen. Met een zoekkaart kun je de meest voorkomende korstmossen op naam brengen. Op Landgoed Schothorst groeien meer dan 40 soorten!

In de wintermaanden is er een wandelingboekje op te halen bij de voordeur van Het Groene Huis of hier te downloaden: [Ontdek de kostmossen op Landgoed Schothorst](#)

Datum: 27 november 2023 t/m 31 januari 2024

Locatie: Landgoed Schothorst

Adres: Schothorsterlaan 21, Amersfoort

Kosten: gratis

Tip: Neem een vergrootglas mee om ze beter te kunnen bekijken.

Vacatures binnen IVN Amersfoort.

Werkgroep	Vacature	Hoeveel personen
Cursussen	Mede organiseren Natuuracademie.	1
Bestuur	Algemeen Bestuursleden	1
Duurzaamheid	Organiseren activiteiten	2
Handen uit de Mouwen	Kunnen meer vrijwilligers gebruiken.	
Jeugd	Begeleiders natuurclub "de Eemstruiners".	3

Ben je geïnteresseerd om mee te helpen, neem dan contact op met de secretaris (info@ivnamersfoort.nl).

OPROEP!!

De Eemstruiners is een natuurclub die wordt begeleid door vrijwilligers van de IVN-werkgroep jeugd.

Wij zoeken naar enthousiaste vrijwilligers die samen met ons ongeveer 9 x per jaar, gedurende 2uur, per keer, de natuurclub begeleid met een buitenactiviteit op zaterdagochtend.

Voorafgaand aan elke activiteit hebben we maandelijks contact met elkaar, meestal een avondafspraak om de zaterdagochtend voor te

bereiden en soms hoort terreinverkenning daar ook bij. Omdat de groep zich uitbreid kunnen wij wel wat versterking/vernieuwing gebruiken.

Houd je van de natuur en van kinderen begeleiden, bel of mail dan met ons voor meer informatie.

Algemene informatie vind je op de site of onder de QR-code

Groetjes van het team,
Tamara, Mitchel, Manon, Christel, Caroline en Brigiet (06 22152579)
ivnjeugdammersfoort@gmail.com

Expositie IVN Natuurfotografie.

Woonzorgcentrum Nijenstede

Heiligenbergerweg 84, 3816 AM Amersfoort

in de expositiegang

Deelnemende fotografen: Arjan Saaltink, Harry Lammers, Bas Bouwman,
Gerda Schregardus, Ine Franke, Thea van den Berg, Arie de Braal, Yvonne Gijzen,
Hilda van der Sluis, Leonie Slijkerman, Ineke Kiesling en Klaas Slijkerman.

www.ivnnatuurfotografieamersfoort.nl

Save the Date!!!!

In 2024 organiseert IVN Amersfoort weer een **IVN Weekend**, zoals dat ook al voor de COVID-uitbraak is georganiseerd. Het weekend is op **24, 25 en 26 mei** in het NIVON Hunehuis in Darp (bij Havelte) in Drenthe. **Denk vast na** of je het leuk vindt om mee te gaan omdat het aantal plaatsen helaas is gelimiteerd (20). Het belooft weer een leuk programma te worden met interessante excursies in o.a. een Natura 2000 gebied en een lezing. Verdere informatie volgt over het programma en opgave in de volgende Vooruitkijker.

De **Nieuwjaarsbijeenkomst** voor de leden en donateurs zal zijn op zondag **14 januari**. We beginnen om 14.00 uur met koffie. Daarna een wandeling en als afsluiting nog gezellig een drankje. Locatie en verder informatie volgt in de volgende Vooruitkijker. Zet het vast in je agenda.

De volgende Vooruitkijker komt uit in de week van 18 december.